

Opracowano na podstawie wyników IV etapu programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”, sfinansowanego w latach 2017 – 2019 w zakresie zadań służb państwowych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Koordinator programu: Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy

Zadanie 4.G.09: Programy wsparcia w zakresie radzenia sobie ze stresem dla osób wykonujących wybrane prace o szczególnym charakterze

Autorzy:

Anna Łuczak, Łukasz Baka, Andrzej Najmiec – Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Zakład Ergonomii

Publikacja poświęcona jest aktualnej analizie psychospołecznych źródeł stresu w pracy w trzech następujących grupach zawodowych o szczególnym charakterze:

- nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, ośrodkach szkolno-wychowawczych, schroniskach dla nieletnich oraz zakładach poprawczych,
- personel sprawujący opiekę nad mieszkańcami domów pomocy społecznej dla przewlekle psychicznie chorych, niepełnosprawnych intelektualnie dzieci i młodzieży lub dorosłych,
- personel medyczny oddziałów psychiatrycznych i leczenia uzależnień w bezpośrednim kontakcie z pacjentem.

Źródła stresu oraz ich konsekwencje zostały wyłonione na podstawie badania psychospołecznych warunków pracy, przeprowadzonego z wykorzystaniem Kopenhaskiego Kwestionariusza Psychospołecznego (*Copenhagen Psychosocial Questionnaire – COPSQ II*) w grupie 601 osób należących do ww. grup zawodowych. Badanie zostało przeprowadzone w okresie maj – lipiec 2017 r. w ośrodkach znajdujących się na terenie wszystkich 16 województw w Polsce.

W publikacji opisano kondycję zdrowotną i psychiczną, styl życia oraz psychospołeczne warunki pracy analizowanych grup zawodowych z punktu widzenia zarówno czynników sprzyjających zdrowiu jak i źródeł stresu.

W publikacji przedstawiono również propozycje metod wsparcia w zakresie radzenia sobie ze stresem w pracy odnoszące się do stresorów wyłonionych w każdej z opisanych grup zawodowych. Zaproponowane metody opisane zostały w literaturze przedmiotu jako przykłady dobrych praktyk w odniesieniu do pracowników wykonujących prace o tym samym charakterze, jak analizowane polskie grupy zawodowe, w przedstawionych badaniach.

Wyniki przeprowadzonych badań stanowią przyczynek do problematyki stresu w pracy, poszerzający dotychczasową wiedzę w tym obszarze o nowe grupy zawodowe, należące do kategorii prac o szczególnym charakterze, gdzie obciążenie emocjonalne pracowników stanowi o istocie zawodu.

W związku z tym publikacja adresowana jest do badaczy zainteresowanych problematyką stresu w pracy w różnego rodzaju zawodach, szczególnie zaś tych, gdzie stres jest integralną częścią pracy i w związku z tym istotna jest zarówno świadomość jego przyczyn jak i profilaktyka. Publikacja adresowana jest także do osób narażonych na codzienny stres zawodowy związany z pracą w młodzieżowych placówkach resocjalizacyjnych, w domach opieki społecznej i w oddziałach psychiatrycznych, jak również do kadry kierowniczej i specjalistów ds. bhp, którzy zarządzają i są odpowiedzialni za warunki pracy w przedsiębiorstwach i jednostkach zatrudniających pracowników z analizowanych grup zawodowych.